

V Praze 19. září 2025

Čj.: OVA 43/24

Stanovisko

k

návrhu zákona, kterým se mění zákon o účetnictví

I. Úvod

Jde dlouhodobě zamýšlenou rozsáhlejší novelizaci zákona o účetnictví (vč. dalších souvisejících změn), která má zajistit, aby tento stěžejní zákon, který dopadá na většinu ekonomických subjektů, odpovídal současným potřebám.

Jedná se již o druhé předložení ZZ RIA poté, co byla první verze již v rámci komise RIA projednána. Předklad obsahuje kromě návrhu změn a dalších dokumentů též teze doprovodných prováděcích předpisů.

Předkladatel připravil změnu **zákona o účetnictví a dále navazující změny zasahující do jiných právních předpisů, především daňových zákonů, které mají vlastní ZZ RIA.**

V případě **novelizace Zákona o účetnictví** jde o 12 popsanych změn v jednotlivých kapitolách.

II. Připomínky a návrhy změn

Cílem nového zákona je: modernizace zákona o účetnictví; vyřešení některých problémů vyvstávajících z nesourodosti požadavků, tj. když různé požadavky jdou proti sobě (např. rozpor mezi správným zachycením – správným vykázáním); řešení nekonzistence prvků účetních výkazů a pravidel vykazování či oceňovacíchází; vyřešení problémů aplikace stávající zákonné regulace a mezinárodních standardů.

Řada navrhovaných opatření též **reaguje na aktuální vývoj** (např. nevhodnost pro současnou ekonomiku, posun reality vzhledem k předchozímu období vysoké inflace). Modernější pojetí vykazování, které vyhovuje současným standardům, může mít **přínos i pro samotné ekonomické subjekty**, a to i přes otázku nutnosti se přizpůsobit nové úpravě účetnictví (a tedy vypořádat se s administrativní zátěží akceptace nové regulace).

ZZ RIA je na základě minulého projednání před komisí RIA upravena (např. doplnění některých informací, vylepšení úvodu atd.), ale některé připomínky, s nimiž předkladatel nesouhlasil (např. doplnění variant k některým oblastem) **zpracovány nebyly**.

ZZ RIA je přehledně zpracovaná, v některých aspektech (zejména kvantifikace dopadů) by ale měla být provedená analýza hlubší.

Pozitivní je fakt, že autoři vycházeli z poznatků relevantního výzkumu o dopadech některých opatření (zavádění IFRS), je třeba ještě reflektovat podmínky účinnosti těchto opatření a diskuse k tomu, zda jsou splněny v případě ČR (dostatečné vynucovací kapacity, změna praxe).

Ze ZZ RIA je, např. v části, týkající se rozsahu povinnosti konsolidovat, patrné, že autoři ve zprávě reflektují proces hodnocení reálných variant řešení (ústící v tomto případě v setrvání u nulové varianty). Stejný přístup je třeba propsat i do dalších kapitol, kde je v textu zmíněna diskuse ohledně možností řešení problému, která ale není propsána do hodnocených variant ani jejich hodnocení.

V obecné rovině v ZZ RIA doporučujeme více důrazu na kvantifikaci, konkrétně na:

- a) jasné vymezení dotčených subjektů (pro koho se reálně změní podmínky účtování (dobrovolně/povinně) a jak se tyto subjekty kryjí s těmi, kteří už nové účtování používají dnes, důraz na srozumitelnost;
- b) kvantifikace administrativní zátěže / náročnosti různých způsobů účtování.

Navrhujeme do přílohy ZZ RIA přidat vysvětlení zdrojů dat a popis modelů, využitých pro výpočty v ZZ RIA (např. rozpočtové dopady změny odpisových dob).

U opatření, která snižují zátěž, vyplývající z povinnosti vést určitý typ účetnictví, se tak děje na úkor určité míry kontroly či transparentnosti, což představuje (nebo může být vnímáno) jako určité riziko. Toto riziko by mělo být reflektováno v plánu přezkumu regulace, kde by měly být jasné uvedeny indikátory, které mohou značit nežádoucí vývoj (daňové optimalizace, nejasné nakládání s prostředky,..) a způsob, jakým budou data o nich sbírána a vyhodnocována.

V návaznosti na definované indikátory je pak třeba stanovit vhodnou dobu pro přezkum účinnosti regulace, která může být v případě tohoto návrhu zákona kratší, než standardních pět let.

III. Shrnutí připomínek ke zprávě z hodnocení dopadů regulace (zpráva RIA)

Doporučujeme zpracovat do ZZ RIA především tyto připomínky:

- Doporučujeme **vyšší míru kvantifikace** dopadů navrhovaných změn a to:
 - V oblasti kvantifikace dotčených subjektů, včetně jasného rozdělení na subjekty, které se zaváděnými principy řídí již nyní a pro které budou změny znamenat reálnou změnu
 - V oblasti kvantifikace administrativní zátěže, spojené se současným a navrhovaným způsobem vedení účetnictví pro dotčené subjekty

- Doporučujeme doplnit ZZ RIA o diskutované varianty řešení tam, kde ve vyhodnocení chybí a přesto je indikováno, že jejich zvažování v průběhu přípravy a konzultačního procesu proběhlo (**např. kap. 3 a 8**).
- Doporučujeme **doplnit analýzu dopadů na daňové povinnosti účetních jednotek** a potažmo státní rozpočet, resp. vysvětlení toho, jak byl dopad opatření (například vykazování dle IFRS) na daňovou povinnost vyhodnocován a s jakými závěry. Doporučujeme také doplnit analýzu dopadu navrhovaných změn na majitele společnosti prostřednictvím rozdělování zisku a jaký?
- **Přezkum regulace:** Doporučujeme **doplnit konkrétní indikátory pro přezkum**, zejména tam, kde rostou nároky na některé subjekty, nebo naopak vznikají rizika, vyplývající z menší míry kontroly a transparentnosti.

IV. Závěr

Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace **doporučuje** Legislativní radě vlády, aby byl **návrh zákona o účetnictví doporučený vládě ke schválení za předpokladu zohlednění výše uvedených připomínek**.

Vypracoval: V. Štípek, J. Nekovář

Mgr. Ing. Lucie Zapletalová, M.A.
předsedkyně komise